

Fagron mikt op de rol van ziekenhuisapotheker

De eerste keer dat apotheker Jan Dillingh in een operatiekamer kwam schrok hij zich een ongeluk. 'Het was er ongelooflijk druk, dat had ik me nooit zo gerealiseerd. Er liepen wel tien mensen rond en in een heel complexe omgeving', vertelt Dillingh. 'Midden in die hectiek moesten verpleegkundigen een injectiespuit klaar maken. Een ampul openbreken, de vloeistof optrekken en in de juiste verhouding verdunnen. Het is vragen om moeilijkheden.'

Apotheker Jan Dilling van farmaceutisch bedrijf Fagron, voor het glas van de cleanroom waar zijn medewerkers bezig zijn. Foto: Herman Engbers voor het FD

Al vertellend maakt een zekere verontwaardiging zich meester van Dillingh. 'Het gaat vaak fout, ook elders in het ziekenhuis. De tijdsdruk bij verpleegkundigen neemt toe. Uiteindelijk is wel 30% van de injecties op een of andere manier besmet met micro-organismen. Dat leidt lang niet altijd tot problemen, maar soms wel. Er gaan in Nederland nog steeds patiënten dood door besmette geneesmiddelen.'

Ruim twaalf jaar lang was Dillingh in dienst van het UMC Groningen, een van de grootste ziekenhuizen van Nederland. Ruim een jaar geleden maakte hij de overstap naar Fagron, een beursgenoteerd bedrijf en een toeleverancier van apotheken en ziekenhuizen. 'Hier kan ik veel meer betekenen', zegt Dillingh, een lange man met rechtopstaand bijna wit haar.

[‘Er gaan in Nederland nog steeds patiënten dood door besmette geneesmiddelen’](#)

• Jan Dillingh, apotheker bij Fagron

Clean rooms

Bij bedrijven als Fagron vinden tegenwoordig steeds vaker bewerkingen plaats die ziekenhuizen vroeger zelf uitvoerden, zoals het prepareren van injecties. De apotheker vertelt zijn verhaal in een nieuwe vestiging van Fagron in Hoogeveen. In 300 m² aan clean rooms maakt het bedrijf sinds kort 'steriele bereidingen', kant-en-klaar producten voor ziekenhuizen en thuiszorg, waar onder zware pijnstillers en medicatiecassettes.

De eisen aan dit soort steriele bereidingen zijn toegenomen, zo vertelt Dillingh, waardoor ziekenhuizen zouden moeten investeren in nieuwe productiefaciliteiten. Daar komt het vaak niet van. 'Ziekenhuizen zien bereidingen van apothekers steeds minder als een kernactiviteit. Dat zag ik ook bij het UMCG. Daar zaten ze al jaren tegen nieuwe investeringen aan te hikken.'

Hogere eisen

De Nederlandse Vereniging van Ziekenhuisapothekers bevestigt dat de eisen voor steriele bereidingen omhoog gaan. 'Dat is ook goed', zegt bestuurslid Mirjam Crul. 'De ziekenhuisapotheken voldoen aan die eisen.'

Apotheken in de ziekenhuizen maken volgens Crul al een groot deel van de injecties en infusen klaar. Ziekenhuizen trainen verpleegkundigen ook in het veilig afvullen van injecties.

Gesteriliseerd de fabriek uit

In Hoogeveen is te zien hoe Fagron in zijn clean rooms met behulp van een robot honderd injecties tegelijk afvult, onder meer met morfine (pijnstiller), metoclopramide (tegen misselijkheid) en dexamethsaon (ontstekingsremmer). De injecties worden nog een keer gesteriliseerd voor ze de fabriek verlaten.

Apotheker Jan Dilling van farmaceutisch bedrijf Fagron, bij de cleanroom in Hoogeveen. Foto: Herman Engbers voor het FD

De 'steriele bereidingen' vormen een belangrijke groeiemarkt voor Fagron. Sinds zijn oprichting in 1990 nam het bedrijf de lokale stadsapotheken al veel werk uit handen. Die apotheken maakten vroeger veel medicijnen zelf; ze verwerkten de werkzame stoffen in een pil, een siroop of een zalf. Maar inmiddels beschikt het overgrote deel van die apotheken niet eens meer over een eigen bereidingsruimte.

Nieuwe poging in de VS

Fagron en zijn concurrenten verwachten dat dit proces zich zal herhalen, nu bij de veel grotere ziekenhuisapotheken. Het biedt de bedrijven de kans op te klimmen in de waardeketen. Om die reden investeerde Fagron in de nieuwe bereidingsfaciliteit in Hoogeveen en ook in een veel grotere steriele fabriek in Wichita in Kansas. Die laatste moet Fagron helpen om een sterke positie te bemachtigen in de Verenigde Staten - veruit de grootste markt voor medische bedrijven.

Tijlijn Fagron

1990

Oprichting Fagron, acroniem van farmaceutische grondstoffen, door Ger van Jeveren

2000

Overname van Fagron door Omega Pharma uit België, eigendom van Marc Coucke

2007

Beursgang van Omega-divisie Arseus, waarvan Fagron deel uit maakt, op foto Fagron-oprichter Ger van Jeveren

2013/14

Arseus verkoopt diverse kleinere activiteiten

Januari 2015

Arseus gaat weer Fagron heten

Augustus 2015

Grote miskopen in de Verenigde Staten brengen Fagron op rand van afgrond

December 2015

Vertrek Ger van Jeveren, benoeming Hans Stols (foto) tot ceo

Juli 2016

Geslaagde herfinanciering: Fagron haalt nieuw kapitaal op, €220 mln

2016/2017

Herstelperiode onder leiding van Stols

November 2017

Onverwacht vertrek van Hans Stols, benoeming Rafael Padilla (foto) tot ceo

April 2018

Fagron doet weer overname in de Verenigde Staten: aankoop van Humco

'Tot nu toe is onze aanwezigheid in de Verenigde Staten geen succes geweest', zegt Rafael Padilla, de ceo van Fagron. Die uitspraak mag gerust een understatement heten. Het Rotterdamse bedrijf ging vijf jaar geleden bijna ten onder na twee grote miskopen in de Verenigde Staten. Padilla nam begin vorig jaar de leiding over van Hans Stols, de topman die Fagron in 2015 nog van de ondergang redde.

'Tot nu toe is onze aanwezigheid in de Verenigde Staten geen succes geweest'

- Rafael Padilla, ceo Fagron

Serius meedoen

De nieuwe bestuursvoorzitter is ook aangeschoven in Hoogeveen, onder meer voor een toelichting op een hernieuwde poging om Amerika te veroveren. Want Fagron investeerde niet alleen in Wichita. Padilla deed ook meteen van zich spreken door de overname van Humco, een Amerikaanse branchegeenoot, voor tientallen miljoenen dollars. 'Die overname was van belang om te laten zien: we gaan het spel serieus meespelen', zegt Padilla, een veertigjarige Spanjaard.

De steriele bereidingsfaciliteit in Wichita is als toeleverancier van ziekenhuizen van groot belang bij het realiseren van de Amerikaanse ambities. Fagron verwacht dat de fabriek volgend jaar goed zal zijn voor een extra omzet van \$100 mln. Dat is veel geld voor een bedrijf dat over 2018 een omzet van naar verwachting iets meer dan €450 mln zal melden.

450

De omzet van Fagron komt over 2018 rond €450 mln uit

Ziekenhuizen overtuigen

De strengere eisen waar ziekenhuisapotheken mee te maken hebben, speelden Fagron vorig jaar danig zelf parten. Het bedrijf moest de productie in een andere vestiging - van dochterbedrijf Pharma Assist, ook in Hoogeveen - deels stilleggen. Het resulteerde vorig jaar in een omzetverlies van circa €2 mln en verontruste vragen van beleggers. Alleen door de productie deels stil te leggen, kon het bedrijf de noodzakelijke verbeteringen doorvoeren.

De uitdaging zit hem nu vooral in het overtuigen van de ziekenhuizen dat het uitbesteden van de productie van kant-en-klaar-medicijnen echt verstandiger is. Want de 'klaar-voor-toediening'-injecties zijn wel een stuk duurder. Een van te voren afgevulde injectie kost, inclusief medicijn, bij Fagron al snel vijf euro. Als een ziekenhuis diezelfde injectie zelf afvult, kost dat slechts een euro of twee - maar dan wel zonder de loonkosten van de verpleegkundige mee te rekenen.